

Benedikte veide bare 480 gram

Nå har mirakeljenta begynt på skolen

Navnet hennes betyr «den velsignede». Og velsignet må hun være, for Benedikte har sluppet unna de fleste senskader som rammer så små for tidlig fødte, forteller de lykkelige foreldrene Hanne Mette Birkeland (45) og Torgeir Haug (45).

Tekst:
Heidi Hjorteland
Wigestrånd
Foto:
Jan Nordtveit

HJEMMETREPORTASJE

Da Hjemmet kommer inn i stuen til den lille familien på Sand i Rogaland, er en enorm og forseggjort Lego-by det første som møter blikket vårt. Benedikte har åpenbart ingen problemer med finmotorikken. Seksårsringen har allerede gått et halvt år på Sand skole, og henger fint med faglig, forteller foreldrene, mens Benedikte flyr frem og tilbake i sofaen, og viser frem gamle minner fra album og barnehagebøker.

Komplikasjoner

Starten var ikke like problemfri. Da Hanne Mette var i 25. uke, hadde hun fått svangerskapsfor-

◀SE, SÅ LITEN: Benedikte vet hun er spesiell, og hun elsker å høre fra den tiden hun var en bitte liten baby inni en kjempstor bleie.

giftning, og legene oppdaget at fosteret vokste for lite.

Hanne Mette ble sendt til Haukeland universitetssjukehus, og der fikk den førstegangsfødende raskt en brutal beskjed:

– Dette barnet blir ikke lenge i magen.

Tre dager til fikk Benedikte i den lune livmoren før hun måtte ut. Hanne Mette og Torgeir forberedte seg på å miste barnet sitt, som heldigvis var en jente — jenter har nemlig bedre odds som premature. Men utsiktene var likevel ikke spesielt lyse; det var tross alt tre og en halv måned til termin, og barnet var i tillegg lite i forhold til alderen. Grensen for å gi livreddende behandling på Haukeland lå da på 400 gram.

25. september 2008 ble jenta forløst ved keisersnitt. Legene slet litt med å få tak i henne, for hun smatt hele tiden unna. Men da moren omsider hørte datterens illsinte pip, øynet hun et håp. Det var nemlig 480 gram og 29 centimeter med stålvilje som ble løftet ut av magen hennes.

Vilje og livsgnist

– Benedikte var en stabeis da, og hun er en stabeis nå, ler Hanne Mette og Torgeir.

Og det var viljen som reddet henne. For foreldrene fikk tidlig vite at legene ikke kunne redde de barna som ikke ville reddes, dem det ikke var livsgnist i.

De første månedene var bokstavelig talt en kamp på liv og død for den vesle jenta. Benedikte fikk ikke holde henne før det var gått fem dager, og da bare en kort stund. Den første dagen var hun innpakket i plast, for at ikke huden skulle gå i oppløsning. 10 dager gammel måtte hun opereres, fordi en lekk blodåre mellom hjertet og lungene måtte tettes. Den var ikke tykkere enn en sytråd.

– De som opererer premature får ikke engang lov å drikke kaffe, for der kreves det stødige hender, forteller Torgeir.

Fryktet hjerneblødning

Benedikte hadde mange pustestanser og en rekke infeksjoner. Hver gang hun ble syk, ble hjernen hennes skannet for å oppdage det hvis hun fikk en hjerneblødning, men legene fant heldigvis aldri noe. Til tross for sykdom og smerter beholdt det bitte lille barnet livsgnisten, og når det ble for mye fotografering inn i kuvøsen, skrek hun sint og trakk seg unna.

«Hadde hun blitt født i et U-land, ville hun ikke overlevd. Hadde hun kommet til verden i USA, ville vi ikke hatt råd til å beholde henne.»

For foreldrene tok mange bilder av Benedikte. De ville ha så mange minner som mulig, i tilfelle de mistet henne.

I romjulen 2008 fikk Benedikte influensa. Det var en stund svært kritisk, men nok en gang kjempet Benedikte seg gjennom sykdommen.

Så ofte som mulig har foreldrene, og mormor og morfar, det vesle nurket på brystet. Kroppskontakt er nemlig sunt for premature barn. Det stimulerer veksten deres og senker pulsen.

Hanne Mette prøvde å gi datteren bryst, men måtte snart gi opp det prosjektet. I stedet fikk Benedikte morsmelk i sonde, og deretter i tåteflaske frem til hun var et år gammel.

En milliliter melk

– Jeg hadde rikelig med melk, men det nyttet lite, så lenge Benedikte bare trengt en milliliter i timen. Sykehuset hadde ikke nok frysebokser til all melken min, forteller Hanne Mette.

Influensaen skulle vise seg å bli den siste store styrkeprøven for Benedikte på sykehuset, og hun fikk aldri de fryktede hjerneblødningene. Det er grunnen til at Benedikte er uvanlig frisk, til tross for sin tøffe start på livet.

▲ **LYKKELIG FAMILIE:** Hanne Mette og Torgeir priser seg lykkelig over at Benedikte er blitt en frisk liten frøken, til tross for sin tøffe start på livet.

På de årlige kontrollene på Haukeland ser Hanne Mette og Torgeir mange barn som har langt flere plager enn datteren deres.

Mange for tidlig fødte barn sliter med konsentrasjonsvansker. De kan også ofte få ulike grader av cerebral parese, ADHD, språkvansker og problemer med motorikken. Syns- og hørselskader er heller ikke uvanlig.

Måtte operere øynene

– Benediktens syn ble reddet av en laseroperasjon da hun var 10 uker gammel. 2600 laser-skudd pr. øye måtte til, forteller Torgeir.

Uten en slik operasjon risikerer premature at blodkar vokser inn mot pupillen, noe som kan ødelegge synet.

Torgeir og Hanne Mette kom hjem til Sand med Benedikte

▲ **DAG 1:** Bitte liten kom Benedikte inn i denne verden.

Privat foto

▲ **MINIATYR:** Dette er den minste bleietypen sykehuset hadde. Og den var altfor stor for Benedikte i starten.

24. januar 2009. Den vesle frøkna visste å holde foreldrene i ånde. De prøvde å få hen-

◀ **GODE VENNER:** Benedikte og Snusken Kattapult kommer godt overens.

kert fordi de trodde at det var en toåring som snakket til dem så rent og sammenhengende. Jeg fikk et ganske vantro uttrykk fra en butikkansatt da jeg spurte etter en datamus, og Benedikte utbasunerte at hun ønsket seg en iPad også.

Hanne Mette ler hjertelig. Familien på tre sitter tett sammen i sofaen i huset høyt over Sandsfjorden. Huset deles for øvrig med maine coon-kattungen Snusken Kattapult på fem måneder og fem kilo. Før Benedikte ble født, hadde de to maine coon-katter, som er en av de aller største katterasene. De veide 10 kilo og var for tunge til at hun klarte å løfte dem. Men en kattunge, som kan bæres, synes Benedikte er stas, forteller foreldrene.

Liten og lett

Benedikte er ennå ganske liten for alderen, rundt et hode lavere enn de andre i klassen. Som toåring veide hun åtte kilo. Nå tipper foreldrene hun veier 18–19.

– Størrelsen er ikke noe som plager oss. Viser det seg at hun ligger an til å bli veldig liten, kan legene gi henne veksthormoner, sier Hanne Mette.

De to foreldrene er utrolig takknemlige for jobben de ansatte ved Haukeland sykehus gjorde. De priser seg lykkelig over at hun ble født i 2009 og ikke 10 år tidligere — og ikke minst at hun ble født i et land som Norge.

Vanlig jente

– Hadde hun blitt født i et U-land, ville hun ikke overlevd. Hadde hun kommet til verden i USA, ville vi ikke hatt råd til å beholde henne, for der må all pleie av premature betales av egen lomme, sier Torgeir og Hanne Mette tankefullt.

Deres mål er at Benedikte skal behandles som en vanlig jente. Hun skal få lov til å klatre i trær, og ikke pakkes inn i bomull. For som en pleier sa til dem på Haukeland: «Er det en som tåler en støyt, er det henne, som har overlevd alt dette. Slipp henne løs», var rådet.

– Derfor skal hun ikke dulles for mye med, sier Hanne Mette. – Benedikte har ressurser til å klare det hun vil her i verden. ♦

hjemmet@egmont.com

Vi vil at Benedikte behandles som alle andre barn

ne til å sove på barnerommet, men babyen deres greide ikke å falle til ro der. Etter hvert forsto de at det var stillheten og mørket som plaget henne. Benedikte, som hadde levd med sykehuslyder og lys hele livet, trivdes ikke med stillhet. Dermed kjøpte foreldrene en vuggeseng som de brukte tærne til å skyve på om natten, mens radioen durte og lyset var på.

– I den perioden gikk det opp for meg hvor utrolig mye dårlig som sendes på radioen nattetid, sier Hanne Mette tørt. Foreldrene innrømmer at det

første året var slitsomt, men mest av alt var de utrolig lykkelige over at Benedikte hadde overlevd, og klart seg så bra.

Lettere overstimulert

For tidlig fødte barn har ofte problemer med å spise, og det har også Benedikte hatt. Hun har lett for å kaste opp, men ting blir stadig bedre, forteller Hanne Mette og Torgeir.

Nyrestein og litt hormontrøbbel har hun også hatt, men det er for lengst tilbakelagt.

Benedikte blir imidlertid lettere overstimulert enn andre

barn. Da trekker hun seg unna, og hun trives ofte bedre med voksne enn med andre barn, noe som også er typisk for premature.

– Vi valgte derfor å ha henne hos dagmamma frem til hun var to år. Dagmammaen hadde bare Benedikte, og slik fikk jenta vår den roen og tryggheten hun trengte, forklarer moren.

Som toåring startet Benedikte i vanlig barnehage.

– Det første året var tøft, for Benedikte var mye syk. Men det gikk seg til. Hun hadde spesialpedagog noen timer hver dag, og hun trivdes hele tiden godt i barnehagen. Det hender hun savner den tiden, nå når hun er blitt skolejente, forteller moren.

Datteren har nesten ikke sykdomsfravær lenger, og intellektuelt er hun helt på høyde med sine jevnaldrende. Snakke som en foss har hun gjort siden hun var to år.

Folk tror hun er yngre

– At hun har vært så liten har skapt noen vittige situasjoner. Benedikte har hele tiden brukt klær for barn som er langt yngre enn alderen hennes. Det er ikke få ganger folk er blitt sjok-

◀ **DAG 120:** Fire måneder gammel får Benedikte reise hjem. En hanske med varmt vann er lagt på magen hennes for å lindre mageknip *Privat foto*

